

Aan: Gemeenteraad Heerenveen,
Gemeenteraad Ooststellingwerf,
Gemeenteraad Opsterland,
Gemeenteraad Smallingerland,
Gemeenteraad Weststellingwerf,
Provinciale Staten Fryslân,
Algemeen Bestuur Wetterskip Fryslân

Onderwerp: sluiten Regio Deal Zuidoost Friesland
Datum: 30 juni 2020

Geachte raadsleden, statenleden en algemeen bestuursleden,

We zijn blij u te kunnen melden dat het pakket Regiodeal Zuidoost Friesland naar de minister is verstuurd voor akkoord, namens de colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en het Dagelijks Bestuur Wetterskip. Het Rijk wil een deal met onze regio sluiten en € 15 miljoen in de regio investeren. Onze ambitie: een leefbare regio met vitale dorpen in een veerkrachtig landschap. Een regio met toekomstkracht. Wij verwachten medio juli, in de zomervakantie, een reactie van de minister. In deze brief gaan wij in op de stand van zaken rond de Regio Deal, wat zo bijzonder is aan een Regio Deal en de planning.

Een Regio Deal Zuidoost Friesland

Eind vorig jaar hebben de gemeenten Heerenveen, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland en Weststellingwerf, het Wetterskip Fryslân en de provincie Fryslân samen een voorstel gedaan aan het Rijk voor een Regio Deal Zuidoost Fryslân. Het Rijk wil met Regio Deals de brede welvaart in de regio's versterken. In februari heeft het Rijk aangegeven een deal met onze regio te willen sluiten en € 15 miljoen in de Regio Deal Zuidoost Friesland te willen investeren. Vanaf die periode zijn wij als regio in gesprek geweest met het Rijk om hier nadere afspraken over te maken. We hebben, in nauw overleg met verschillende ministeries en de Directeur Generaal van het Ministerie LNV, het voorbereidende werk besluitvormend afgerond. Onze kant van de deal is daarmee klaar.

De Regio Deal geeft een stevige impuls aan Zuidoost Friesland. Met de mienskip slaan we de handen ineen om hun dorpen en het landschap nog sterker te maken. Zo blijft dit een uniek gebied een fijne plek om te leven, te werken, te ontmoeten én te bezoeken, nu en in de toekomst.

September: samen verder praten

Het Rijk wil de deal graag deze zomer sluiten. Dit geeft tijdsdruk en daarom hebben wij op 14 mei jl. een digitale informatiebijeenkomst gehouden om u bij te praten over de stand van zaken rond de Regio Deal en sturen wij u, vooruitlopend op het besluit van de minister, nu deze brief met bijlage.

De Regio Deal vraagt dat we over onze eigen grenzen heen kijken om uiteindelijk lokaal initiatieven te kunnen realiseren die van regionaal belang zijn. Dit regiodenken en het regiogevoel willen we de komende tijd verder uitwerken en nader vormgeven. Daar komen we graag bij u op terug in een fysieke regiobijeenkomst na de zomer. De uitnodiging hiervoor ontvangt u in september.

Tot slot

Voor verdere inhoudelijke vragen kunt u zich richten tot uw eigen college van B&W, Gedeputeerde Staten of Dagelijks Bestuur. Zodra het besluit van de minister over het sluiten van de deal bekend is medio juli, informeren wij u daarover en sturen we u de dealtekst toe met het projectenoverzicht waarmee we uitvoering willen geven aan de Regio Deal.

Hoogachtend,

Bestuurlijke trekkers Regio Deal Zuidoost

Ellen van Selm
Burgemeester gemeente Opsterland

Harry Oosterman
Burgemeester gemeente Ooststellingwerf

André van de Nadort
Burgemeester gemeente Weststellingwerf

Jelle Zoetendal
Wethouder gemeente Heerenveen

Sipke Hoekstra
Wethouder gemeente Smallingerland

Annet van der Hoek
Dagelijks Bestuurslid Wetterskip Fryslân

Douwe Hoogland
Gedeputeerde Provincie Fryslân

Regio Deal Zuidoost Friesland

Regio Deal: in partnerschap de regio versterken

Het Rijk wil in partnerschap met de regio uitvoering geven aan de Regio Deal. Het sluiten van de deal betekent niet het einde, maar de start van een nieuwe samenwerking met het Rijk. Daarnaast zien we de Regio Deal Zuidoost Friesland ook als een katalysator voor de samenwerking tussen ons als regionale partners onderling. Bijzonder aan de Regio Deal is dat het een bijdrage van het Rijk aan de regio is en niet specifiek aan een gemeente, de provincie of het Wetterskip of aan een specifiek project. Het vraagt van ons een regionaal denken. We bepalen samen waar de investering van het Rijk de regio het beste versterkt. Met het Rijk maken we afspraken over wat we willen bereiken en als regio kiezen we daar zelf projecten bij. De Regio Deal heeft een looptijd van 2020 tot en met 2023.

Regio Deal: impuls aan regionale ambities

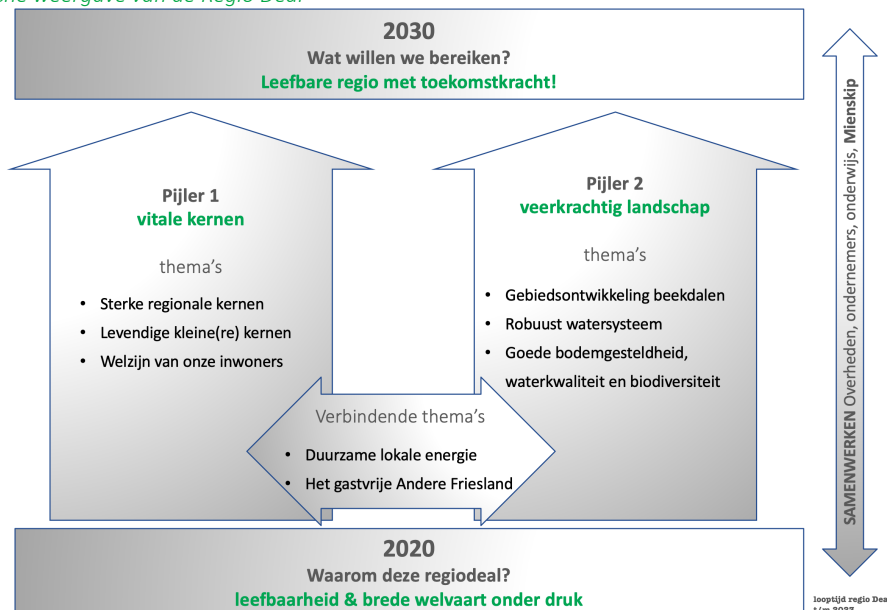
De Regio Deal is een versterking van veel wat er al in de regio gebeurt. De inhoud is gebaseerd op de eerder door u vastgestelde ambities en projecten. Als regio hebben we gekeken naar projecten met een regionale

uitstraling om invulling te geven aan de Regio Deal, evenwichtig over de regio. Alle partners profiteren, al is het soms op verschillende wijze. Het ene project heeft direct zichtbaar effect, een ander project is minder zichtbaar maar is wel degelijk van toegevoegde waarde voor de ontwikkeling van Zuidoost Friesland. Gemeenten, provincie en Wetterskip zijn onlosmakelijk verbonden in de regio. Door samen te werken kunnen we meer bereiken.

Pijler vitale kernen

Zo gaan we aan de slag met het versterken van de regionale centra als Wolvega, Oosterwolde en Gorredijk en ook van de kleinere centra Akkrum en Jubbega. We willen in verschillende dorpen kijken of we mienshipsinitiatieven kunnen aanmoedigen door bijvoorbeeld aan de slag te gaan met Dorpsontwikkelmaatschappijen en het realiseren van een regiofonds dat op een vernieuwende wijze mienshipsinitiatieven ondersteunt. Als regio werken we samen met maatschappelijke partners en de arbeidsmarktregio aan een uitvoeringsprogramma voor de regionale zorg economie.

Schematische weergave van de Regio Deal

Pijler veerkrachtig landschap

We zetten met de Regio Deal een plus op de gebiedsontwikkelingen Beekdal Linde, Koningsdiep, Alde Feanen en Oostelijke Poort Friese Meren. We spelen in op de actualiteit van de droogte door te werken aan een robuust watersysteem en regelbare stuwen en duikers meer trapsgewijs in de regio aan te leggen en door een plus te zetten op het gebiedsproces Oldelamer om droogteschade voor landbouw en natuur te beperken. De bodem is de basis voor een (groene) circulaire economie. De Regio Deal maakt het mogelijk om sneller en een uitgebreider regionaal leer- en kenniscentrum bodem te realiseren in het Biosintrum in Oosterwolde, o.a. om agrariërs te ondersteunen in de landbouwtransitie.

Verbindende thema's tussen de pijlers

We doen al veel aan duurzaamheid en energietransitie in de regio. Met de Regio Deal kijken we hoe we hier een plus op kunnen zetten om de regionale samenwerking te versterken en mienshipsinitiatieven te ondersteunen. Samen duurzaam! Tot slot geeft de Regio Deal een impuls aan de uitvoering van het regionale uitvoeringsprogramma Toerisme en Recreatie. Daarbij wordt ook een regionale ontwikkelstrategie opgesteld voor een slimme groei en duurzame balans over de regionale attracties. Het uitgangspunt is: 'het andere Friesland'.

Regionale cofinanciering | bestaand budget

We hebben met de Regio Deal extra geld gevonden om uitvoering te geven aan de gezamenlijke ambities voor de regio. Voorwaarde van het Rijk is dat wij als regio minimaal hetzelfde bedrag van € 15 miljoen investeren. We hebben onderling afgesproken dat iedere partner gelijkwaardig hieraan bijdraagt en bestaande projecten en programma's gebruiken als basis voor de regionale cofinanciering.

Bestaand geld is de basis voor een regionale plus. Dit betekent niet dat er geld bij deze projecten en programma's weg wordt gehaald. Integendeel, de rijksbijdrage zorgt voor een plus of een versnelling van een groot deel van deze

projecten en programma's. Iets wat anders niet mogelijk was geweest.

Regio Deal en raden, staten en AB

De rol van de raden, staten en Algemeen Bestuur Wetterskip ligt vooral bij het beschikbaar stellen van de budgetten voor de uitvoering van een project. Bijvoorbeeld door budget X, inclusief rijksbijdrage Y, aan project Z beschikbaar te stellen. Dit organiseert iedere partner zelf.

Het unieke aan de Regio Deal is immers dat de rijksbijdrage beschikbaar gesteld wordt aan de regio. Dit betekent dat als er een rijksbijdrage is afgesproken voor project Z en dit project gaat om welke reden dan ook niet door, dit geldt niet automatisch door de uitvoerende partner voor een ander project A van die partner kan worden ingezet. Het is aan de regio om dan in onderling overleg te bepalen waar de rijksbijdrage voor de regio het beste kan worden ingezet om uitvoering te geven aan de doelen van de Regio Deal. Dit kan project A zijn maar ook een project van een andere partner.

Dit betekent ook dat u op twee manieren wordt geïnformeerd. We maken daarbij onderscheid tussen programmaniveau en projectniveau. Als regiopartners blijven we u regelmatig informeren over de stand van zaken op programmaniveau. Minimaal één keer per jaar ontvangt u daarvoor een voortgangsrapportage Regio Deal Zuidoost Friesland. Op projectniveau wordt u door uw eigen bestuur geïnformeerd over voortgang van de uitvoering.

Monitoring

Het Fries Sociaal Planbureau gaat voor ons de regionale brede welvaart monitoren. Daarbij kijken ze ook hoe de regionale samenwerking daaraan kan bijdragen, als onderdeel van de Regio Deal. Zij gaan de cijfers die het Centraal Bureau voor de Statistiek levert over de brede welvaart betekenis geven voor onze regio. Onze regio is hiervoor een proeftuin.

Regionale samenwerking

Om samen goed uitvoering te geven aan de Regio Deal hebben we een samenwerkings-overeenkomst opgesteld. Daarin hebben we praktische afspraken opgenomen zoals wie de regiokassier wordt en namens de regio de rijksbijdrage ontvangt en doorverstrekt. De regiokassier is de gemeente Opsterland.

Ook staat in de samenwerkingsovereenkomst de verdeling van de rijksbijdrage over de partners, de afspraken over de verantwoording naar elkaar en naar het Rijk en afspraken over de governance. We hebben bewust gekozen de organisatie simpel en klein te houden en gekozen voor een lichte vorm van samenwerking, zonder rechtspersoon. Verder zijn de afspraken:

- De partner die projecteigenaar is (de gemeente, provincie of Wetterskip) is verantwoordelijk voor de uitvoering en het nakomen van de afspraken. De andere partners lopen hierbij geen (financieel) risico.
- De huidige portefeuillehouders vormen een regiobestuur dat ondersteund wordt door een coördinator en een ambtelijk regioteam. Dit regiobestuur stuurt op programmaniveau over de uitvoering van de Regio Deal, de programmering, de samenhang en het regionaal belang en adviseert aan de colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en Dagelijks Bestuur van het Wetterskip, als opdrachtgevers voor de Regio Deal.
- De partners voeren zelf in opdracht van de eigen colleges de projecten uit en informeren het regiobestuur over de voortgang. Zo voorkomen we dubbele sturing op projecten.

De regionale samenwerking voor de uitvoering van de Regio Deal is een vervolg op die in de Streekagenda Zuidoost Friesland. Daarnaast werken we ook samen op andere vlakken zoals bij de Fietsagenda Zuidoost Friesland, de arbeidsmarktregio, in Streekwurk en het Iepen Mienskipsfûns.

Regio Deal en Corona

De onzekerheid rondom de Coronapandemie is een belangrijke kanttekening die geplaatst kan worden bij de afspraken over de Regio Deal. Onduidelijk is nog wat voor effect deze pandemie gaat hebben op ons leven in het algemeen en de financiële positie van de regionale partners in het bijzonder.

Het Rijk heeft aangegeven de planning voor het sluiten van de deal deze zomer te willen vasthouden. De uitvoering van de Regio Deal kan een rol spelen in het beheersen van de (economische) effecten van Corona. Het is een belangrijke taak van overheden om juist nu te blijven investeren. Wat het effect zal zijn van Corona op de concrete maatregelen voor de uitvoering van de Regio Deal bekijken we tijdens de uitvoering.

We blijven hierover in gesprek met elkaar en wanneer nodig passen we in onderling overleg de afspraken aan over de uitvoering. Daarvoor is ruimte in de afspraken met het Rijk.

Juni 2020

Eerder verstrekte informatie over de Regio Deal

- Informerende brief d.d. 5 november 2019 over het voornemen een aanvraag voor een Regio Deal in te dienen.
- Informerende brief d.d. 26 november 2019 over de ingediende aanvraag voor een Regio Deal Zuidoost Friesland.
- Informerende mail d.d. 14 februari 2020 met persbericht toekenning € 15 miljoen door het Rijk aan de regio.
- Digitale informatiebijeenkomst op 14 mei 2020 en via de mail verstuurd verslag.